

Tantárgyi tematika és ütemterv

Virtuális vállalat c. tantárgy

GEIAK180-B, GEIAK180B, GEIAK181B

mérnökinformatikus és gazdaságinformatikus szak,
termelésinformatikai specializáció (szakirány/sáv), nappali tagozat, BSc szint
(BI-TM, BGI-TM)

Tárgyfelelős előadó: Dr. Kulcsár Gyula, egyetemi docens
Gyakorlatvezető: Dr. Kulcsár Gyula, egyetemi docens
Tankör: G4BIT, G4BGI
Az előadások helye és ideje: Informatikai épület fsz. 15, labor, órarend szerint.
A gyakorlatok helye és ideje: Informatikai épület fsz. 15, labor, órarend szerint.

1. Az előadások (E) és gyakorlatok (Gy) tematikája (szorgalmi) naptári heti bontásban:

- (1) **37. hét:** *E:* Bevezetés. A tantárgy célja, tematikája és a teljesítés feltételei. A szakirányon tanult előzmények. Alapfogalmak.
Gy: Termelési és szolgáltatási folyamatok jellemzői.
- (2) **38. hét:** *E:* A virtuális vállalat elméleti háttere (globalizáció, paradigmaváltások). A virtuális vállalat fogalma, lényege. A virtuális vállalat mint bonyolult rendszer (célok, koordinált elemek). Virtuális vállalat: a hagyományos vállalati fogalom kiterjesztése.
Gy: Jellegzetes optimalizálási feladatok. Hozzárendelési feladat megoldása Magyar-módszerrel.
- (3) **39. hét:** *E:* A virtuális vállalat életciklus-modellje.
Gy: Jellegzetes optimalizálási feladatok. Szállítási feladat modellezése és megoldása.
- (4) **40. hét:** *E:* A virtuális vállalatok elméleti alapjai (holonikus rendszer, fraktál vállalat)..
Gy: Projektütemezési feladatok modellezése és megoldása.
- (5) **41. hét:** *E:* A virtuális vállalat termelésinformatikai nézőpontból: Kiterjesztett CIM.
A virtuális vállalat logisztikai nézőpontból: Virtuális logisztikai szolgáltató vállalat, JIT beszállítás. E-piacterek. E-logisztika. Digitális vállalat.
Gy: Erőforrás-korlátos projektütemezés.
- (6) **42. hét:** *E:* Mesterséges intelligencia módszerek és szimuláció kombinált alkalmazása optimalizálási feladatok megoldására virtuális vállalati környezetben..
Gy: Kooperációs partnerek kiválasztásának modellezése.
- (7) **43. hét:** *E:* Esettanulmány: Járműipari alkatrészgyártás termelésprogramozása.
1. rész: Alkatrészgyártási folyamatok ütemezési és készletgazdálkodási problémája. Modellek és módszerek.
Gy: Esettanulmány: Járműipari alkatrészgyártás termelésprogramozása.
2. rész: A MO2PS szoftver bemutatása.

- (8) 44. hét: E: Esettanulmány: Hűtőszekrények gyártásának termelésprogramozása. Alkatrészgyártási és szerelési folyamatok ütemezése. Korlátozott méretű műveletközi tárolók figyelembe vétele. Műszakok és szeszmok ütemezése.
Gy: Az EFFS 3 szoftver bemutatása.
- (9) 45. hét: E: ZH dolgozat.
Gy: Konzultáció.
- (10) 46. hét: E: Pót ZH dolgozat.
Gy: Összefoglalás, félévzárás.

2. A tantárgy oktatásának időterve:

A tárgy egy féléves kiméretű (a rövidített 10 hetes utolsó 7. félévben). A tárgy óraszám: 2 óra előadás, 2 óra gyakorlat hetenként. A gyakorlatokon vállalatirányítással kapcsolatos optimalizálási modellek és módszerek, valamint a kapcsolódó szoftverek mélyebb megismerésére, esettanulmányok elemzésére kerül sor.

3. Az órarendi, illetve "otthoni" terhelés aránya:

A tárgy otthoni terhelését csupán az egyetlen zárthelyi eredményes megírására való felkészülés jelenti. Ennek becsült időigénye 15 óra az előadások és a gyakorlatok rendszeres látogatását feltételezve. Az arány tehát kb. 25 % az órarendi terheléshez viszonyítva.

4. A félévközi ellenőrzés (az aláírás megszerzésének feltételei):

Zárthelyi dolgozat írása az előadások és a gyakorlatok anyagaiból. A dolgozat időtartama 100 perc, értékelése ötfokozatú érdemjeggyel történik, melynek ponthatárai: 0-40p: 1; 41-53p: 2; 54-66p: 3; 67-79p: 4; 80-100p: 5;
Az aláírás megszerzésének feltétele a legalább elégséges érdemjegy megszerzése.
Jeles és jó érdemjegy megajánlott vizsgajegy eredményez.

5. A számonkérés módja (a teljesítés feltételei):

A tárgy az eredményes évközi munkát elismerő aláírással, majd szóbeli vizsgával zárul. A szóbeli vizsga előzetesen kiadott tételsorból húzott tételhez kapcsolódik. Vizsgáztató: a tárgy előadója.

6. Kötelező irodalom:

- [1] Kulcsár Gyula: Virtuális vállalat. Oktatási segédletek: előadásvázlatok és gyakorlati jegyzetek. <http://ait.iit.uni-miskolc.hu/~kulcsar>
- [2] Kulcsár Gyula: Optimalizálási feladatok a termelés tervezésében és irányításában. Elektronikus oktatási segédlet. <http://ait.iit.uni-miskolc.hu/~kulcsar>
- [3] Kulcsár Gyula, Tóth Tibor: A vállalatközi logisztika információs rendszerei, Könyvfejezet. In: Bikfalvi Péter, Dudás László, Hornyák Olivér, Kulcsár Gyula, Nehéz Károly, Tóth Tibor, Logisztikai informatika, Elektronikus tankönyv, 2011. http://miskolc.infotec.hu/data/miskolc/lm_data/lm_1212/flipbook1_1314688215/in dex_blue.html
- [4] Tóth Tibor: Virtuális vállalat, előadásvázlatok, <http://ait.iit.uni-miskolc.hu/~kulcsar>
- [5] Michael L. Pinedo: Planning and Scheduling in Manufacturing and Services. Springer, (2nd ed.), 2009.

Ajánlott irodalom:

- [1] Bodnár Pál: Vállalati informatika. Perfect, 2008.
- [2] Heteyi József (szerk.): ERP rendszerek Magyarországon a 21. században. (2. kiadás új rendszerekkel), ComputerBooks, 2009.
- [3] Ronald G. Askin, Charles R. Standridge: Modeling and Analysis of Manufacturing Systems. Wiley, 1993.
- [4] Francois B. Vernadat: Enterprise Modeling and Integration: Principles and Applications. Springer, 1996.

7. A tantárgy tárgyi szükségletei:

A tantárgy előadásaihoz sötétíthető terem és projektor valamint tábla szükséges. A gyakorlati foglalkozások megtartásához számítógépes laboratóriumra van szükség, (projektor + tábla valamint hw/sw).

8. Tantárgyi vonatkozású tudományos eredmények:

A tananyagba a Miskolci Egyetem Alkalmazott Informatikai Intézeti Tanszék vonatkozó új tudományos eredményeinek jelentős része beépült. A tananyag folyamatos korszerűsítése a legújabb szakirodalom alapján kb. évi 10-15 %.

9. A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

Tiszta fogalomrendszer kialakítása; virtuális vállalatok és termelési hálózatok informatikájának áttekintése; kapcsolódó szoftverek bemutatása; szintetizáló készség fejlesztése; az önálló véleményalkotás és feladatmegoldás elősegítése.

Miskolc, 2019. 09. 07.

Dr. Kulcsár Gyula
egyetemi docens, tárgyjegyző
Alkalmazott Informatikai Intézeti Tanszék

Neptunkód: .....

2018. október 29.

E csoport

Zárthelyi dolgozat
Virtuális vállalat c. tárgyból

1. Ismertesse röviden a következő fogalmak lényegét:
  - a. Globalizáció
  - b. Újraütemezés (Rescheduling)
  - c. Kommissiózás
  - d. Szállítmányozás
  - e. Paradigma
  - f. Virtuális logisztikai központ (VLC)
  - g. Concurrent Engineering (CE)
  - h. Business Process Reengineering
  - i. Lean Production
  - j. Szolgáltatás

(20 pont)
2. Virtuális vállalat (Virtual Enterprise, VE).
  - a. Fogalmazza meg a VE lényegét!
  - b. Ismertesse a VE jellegzetes életciklusait!

(15 pont)
3. Ismertesse a *holonikus rendszer* lényegét, legfontosabb jellemzőit és működését! Egy elvi példán keresztül mutassa be az elméleti modell alkalmazását VE környezetben!

(20 pont)
4. Ismertesse egy termelési folyamat *anyagáramlási modelljét*! Milyen szerepet játszanak a műveletközi tárolók (buffer) a rendszerben?

(15 pont)
5. Ismertesse a CIM (Computer Integrated Manufacturing) és a VE (Virtual Enterprise) kapcsolatát!

(10 pont)
6. Egy virtuális vállalat (VE) három telephelyén (S_1, S_2, S_3) adott típusú (P) alkatrészből adott mennyiség (t_1, t_2, t_3) áll rendelkezésre. Adott két rendeltetési hely (célállomás) (D_1, D_2), amelyeknek adott igényük (d_1, d_2) van a fenti alkatrésze. Ismertek a szállítási (c_{ij}) költségek. Adott c_{ij} számérték jelenti az egységnyi mennyiségű termék szállítási költségét az i -dik telephelyről a j -dik rendeltetési helyre (célállomásra).
Adottak a következő szám adatok:

Telephely	t_i
S_1	280
S_2	170
S_3	50
Összesen	500

Rendeltetési hely	d_j
D_1	200
D_2	300
Összesen	500

c_{ij}	D_1	D_2
S_1	2	6
S_2	5	7
S_3	1	8

Oldja meg a *szállítási feladatot*:

Készítsen szállítási tervet minimális szállítási összköltséggel!

Számítsa ki a szállítási összköltséget!

(20 pont)

Rendelkezésre álló idő: 100 perc

Értékelés: 0-40p: 1; 41-53p: 2; 54-66p: 3; 67-79p: 4; 80-100p: 5.

Neptunkód: .....

2018. október 29.

D csoport

Zárthelyi dolgozat
Virtuális vállalat c. tárgyból

7. Ismertesse röviden a következő fogalmak lényegét:
a. Fraktál vállalat	f. Újraütemezés (Rescheduling)
b. Szolgáltatás	g. Concurrent Engineering (CE)
c. Kommissiózás	h. Holarchia
d. Szállítmányozás	i. Holonikus rendszer
e. Globalizáció	j. Digitális vállalat
- (20 pont)**
8. Virtuális vállalat (Virtual Enterprise, VE).
- Fogalmazza meg a VE lényegét!
  - Ismertesse a VE jellegzetes életciklusait!
- (15 pont)**
9. Ismertesse egy termelő virtuális vállalat (VE) *logisztikai modelljét!* Milyen szerepet játszik a virtuális logisztikai központ (VLC) a virtuális vállalatban?
- (20 pont)**
10. Röviden ismertesse egy virtuális vállalat (VE) partnerválasztási feladatának lényegét és szerepét? Milyen modellek és módszerek használhatók a feladat megoldására?
- (15 pont)**
11. Hogyan értelmezhető a „*termelési háromszög*” modell egy virtuális vállalat (VE) esetében?
- (10 pont)**
12. Egy virtuális vállalat (VE) három telephelyén (S_1, S_2, S_3) adott típusú (P) alkatrészből adott mennyiség (t_1, t_2, t_3) áll rendelkezésre. Adott két rendeltetési hely (célállomás) (D_1, D_2), amelyeknek adott igényük (d_1, d_2) van a fenti alkatrésze. Ismertek a szállítási (c_{ij}) költségek. Adott c_{ij} számérték jelenti az egységnyi mennyiségű termék szállítási költségét az i -dik telephelyről a j -dik rendeltetési helyre (célállomásra). A szállítás költsége egyenesen arányos a szállított mennyiséggel.
Adottak a következő szám adatok:

Telephely	t_i
S_1	280
S_2	170
S_3	50
Összesen	500

Rendeltetési hely	d_j
D_1	200
D_2	300
Összesen	500

c_{ij}	D_1	D_2
S_1	2	6
S_2	5	7
S_3	1	8

Oldja meg a szállítási feladatot:
Készítsen szállítási tervet minimális szállítási összköltséggel!
Számítsa ki a szállítási összköltséget!

(20 pont)

Rendelkezésre álló idő: 100 perc

Értékelés: 0-40p: 1; 41-53p: 2; 54-66p: 3; 67-79p: 4; 80-100p: 5.

Virtuális vállalat
GEIAK180-B, GEIAK180B, GEIAK181B
Tárgyfelelős: Dr. Kulcsár Gyula

Tantárgyvizsga tételek (utolsó módosítás: 2019.09.07.)

1. A virtuális vállalat elméleti háttere (globalizáció, paradigmaváltások). A virtuális vállalat fogalma, lényege. A virtuális vállalat mint bonyolult rendszer (célok, koordinált elemek).
2. A virtuális vállalat életciklus-modellje.
3. A virtuális vállalatok elméleti alapjai (holonikus rendszer, fraktál vállalat).
4. A virtuális vállalat termelésinformatikai nézőpontból: Kiterjesztett CIM. A „*termelési háromszög*”-modell értelmezése virtuális vállalati környezetben.
5. Termelési és szolgáltatási folyamatok anyagáramlási modellje.
6. A virtuális vállalat logisztikai nézőpontból: Virtuális logisztikai szolgáltató vállalat, JIT beszállítás. E-piacterek. E-logisztika. Digitális vállalat.
7. Jellegzetes optimalizálási feladatok. Hozzárendelési feladat megoldása Magyar-módszerrel.
8. Jellegzetes optimalizálási feladatok. Szállítási feladat modellezése és megoldása.
9. Kooperációs partnerek kiválasztásának modellezése.
10. Erőforrás-korlátos projektütemezés.